

IN GESPREK MET
GEZONDHEIDSWETENSCHAPPER
LINDA KLONT

Linda Klont

‘Hou óók focus op de praktijkgerichte vakken’

Hoe ‘hoger’ de leerweg, hoe meer aandacht er is voor theorievakken. Maar let op: juist praktijkvakken geven leerlingen de kans om hun competenties te ontwikkelen, zegt gezondheidswetenschapper Linda Klont. Zij stroomde zelf na het vmbo door naar havo, hbo en universiteit en zegt: ‘Het zijn juist de praktische vakken waarvan ik veel geleerd heb en die me in de rest van mijn loopbaan goed van pas zijn gekomen.’

Linda Klont is naar eigen zeggen ‘getrouwd met de zorg’ en wist als meisje van zes al precies wat ze wilde. ‘In vriendenboekjes vulde ik op de vraag ‘wat wil je later worden’ altijd maar één ding in: ‘zuster’. Sinds ruim een half jaar werkt ze als adviseur bij Common Eye, een adviesbureau dat gespecialiseerd is in samenwerkingstrajecten in de zorgsector. Haar huidige baan is ze helemaal op haar plek. ‘Maar ik was hier niet geweest als ik niet de kans had gehad om al op het vmbo mijn competenties te ontwikkelen in de praktische vakken.’

Je begon je middelbare schoolopleiding op een vmbo waar de nadruk lag op praktische vakken. Was dat een bewuste keuze?

‘Ik kom uit een gezin waarin iedereen naar het vwo en de universiteit ging en ik week wat dat betreft een beetje af, ik haalde nooit hele hoge cijfers en dat was prima. Ik had een ándere manier om te leren en bij de middelbare school viel de keuze op een kleiner vmbo, waar de nadruk lag op competentiegericht onderwijs. Een bewuste keuze omdat mijn ouders en docenten

wisten dat ik hier beter tot mijn recht zou komen. Daar ben ik nu nog steeds blij om. Dat was echt thuiskomen! Op een kleine school krijg je veel aandacht. We zaten tijdens de pauze met alle klassen door elkaar, ik vond het fijn dat ik me kon optrekken aan leerlingen uit hogere klassen.

‘DIE BASIS HEEFT ME TOT OP DE UNIVERSITEIT ECHT GEHOLPEN.’

Maar wat voor mij vooral belangrijk was, was dat we veel praktische vakken hadden, en dat ook de tentamens vaak praktisch waren.

Dat begon al bij het vak aardrijkskunde, daar ontwierpen we eens een heel land, compleet met een vlag, klederdracht en een volkslied. Bij het vak ‘mens en organisatie’ richtten we later zelf een drogisterij in en maakten we een business case. We leerden om zelf verantwoordelijkheid te nemen, na denken over

personeel. Het werd echt gestimuleerd om v erder te denken en voor mij was dat geweldig, die basis heeft me tot op de universiteit echt geholpen.'

Op wat voor manier hielp die vorm van onderwijs je?

'Ik ben daar echt gestimuleerd om mezelf te zijn en te worden, dat is belangrijker geweest dan de vakken en de toetsen. Ik ben geen theoretisch mens. Ik had op school moeite met het halen van voldoende voor echte leervakken zoals bijvoorbeeld geschiedenis, niet alleen op het vmbo maar ook toen ik daarna overstapte naar de havo. Mijn vader is chemicus, voor scheikunde haalde ik de cijfers wel, maar een dag later was ik vaak alles weer vergeten.

Kennis blijft bij mij pas hangen als het praktisch is. Ik leer door kennis toe te passen. Als ik in een boekje lees dat je iets niet moet doen, denk ik 'het zal wel'. Maar doe ik het  en keer fout, dan gebeurt dat nooit meer. Ik leer door dingen te d oen. Al ik destijds naar een school was gegaan waar de nadruk alleen maar op theorie had gelegen, had ik hier nu niet gezeten.'

'KENNIS BLIJFT BIJ MIJ PAS HANGEN ALS HET PRAKTISCH IS'

Na de havo volgde je een hbo-v opleiding. Kon je daar ook op een praktische manier leren?

'Ik heb wel getwijfeld over die overstap, omdat ik dacht dat een hbo-opleiding te theoretisch zou zijn. Ik koos daarom bewust, met advies van mijn ouders, voor de opleiding in Enschede, omdat ook daar de nadruk lag op competentiegericht onderwijs. Ik kon uiteindelijk de vwo-route volgen, wat inhield dat ik de praktijkvakken

sneller kon doen. Het was een traject met veel stages, waar werd getoetst op vaardigheden en competenties: je moet onder andere coachende vaardigheden hebben, een goede zorgverlener zijn, een gezondheidsbevorderaar, deskundigheidsbevorderaar, je moest je basisvaardigheden onder de knie hebben  n nadenken over hoe je de zorg beter kunt maken. Ik kan me herinneren dat ik tijdens een stage iemand met het syndroom van Down ontmoette, die een dwarslaesie had. Hij kon pas naar huis als hij zichzelf kon katheteriseren, maar hoe leer je dat? Ik tekende een stripje voor hem en nam dat stapje voor stapje met hem door, tot hij het kon.'

'DOOR DE THEORIE IN PRAKTIJK TE BRENGEN, HERHAAL JE DE STOF EN ZIE JE HET EFFECT VAN JE KENNIS EN VAN JE HANDELEN'

Is de praktijk een manier om je kennis te verdiepen?

'Zeker! Door de theorie in praktijk te brengen, herhaal je de stof en zie je het effect van je kennis en van je handelen. Wat je doet heeft consequenties. Je reflecteert op je kennis, en je reflecteert op wat je doet. Ik leer dan van mezelf.

Ik kon het op het hbo trouwens ook al niet laten om me met het onderwijs z lf te bemoeien. Na twee weken studie schreef ik al een brief naar de directeur over wat er volgens mij miste aan het onderwijs. Ik miste diepgang, bijvoorbeeld, en vond dat sommige vakken meer tijd mochten krijgen. 'Prima', zei hij, 'ga maar doen!' Ik heb een onderwijscommissie samengesteld, meegedraaid bij de visitatie en kwam zo ook in een commissie voor accreditaties van andere hogescholen. Uiteindelijk vond ik aan de studie het nadenken over het onderwijs nog leuker dan het primaire proces. Het is tof om het onderwijs te snappen, wat het is en hoe het werkt.'

Na je hbo-opleiding ging je aan de slag in de wijkverpleging. Toen was je wat je altijd wilde worden. Toch ging je na een tijdje weer studeren.

'De wijkverpleging is zwaar werk, maar het is echt de leukste baan die er is! Toch wilde ik na twee jaar weer verder studeren. Ik wil de zorg verbeteren, dat zit er echt zo diep in. Via een toelatingsexamen stapte ik over naar de Universiteit Twente voor een opleiding gezondheidswetenschappen.

Daar had ik trouwens echt voordeel van mijn praktijkervaring. Het verbaasde me dat er geen stages in de opleiding zaten. Dan ging het bijvoorbeeld over urineweginfecties en dan hadden medestudenten geen idee over wat het precies was of wat de klachten waren. Maar ik zag gewoon een pati nt voor me. Als

we een app maakten om jongeren gezonder te laten eten, dacht ik niet alleen na over de inhoud van de app, maar óók over hoe je de jongeren het beste kunt benaderen.

Ik hoor mensen vaak zeggen 'vmbo'ers zijn lekker praktijkgericht'. Dat klopt, maar het is een vooroordeel dat je dat alleen op het vmbo ziet. Ook op de universiteit zitten mensen die graag praktisch bezig zijn.'

Het was uiteindelijk wel een omweg.

'Ja, maar het grappige is: ik studeerde uiteindelijk op mijn 23ste af en ik was de jongste in het gezin. Mijn broers, die direct naar het vwo en naar de universiteit gingen, haalden hun masters pas later.'

'WAT IK AL OP HET VMBO VAN DE PRAKTIJKVAKKEN HEB MEEGEKREGEN, WAS ZO WAARDEVOL. HET PRESENTEREN VOOR EEN GROEP, DINGEN GEWOON GAAN DOEN, BUITEN JE COMFORTZONE DURVEN GAAN. DAARVAN WORD JE ALS PERSOON STERKER EN ZELFVERZEKERDER. EN VOORAL: JE LEERT HOE JE JEZELF KUNT ONTWIKKELLEN.'

Is het in je huidige baan een voordeel dat je ervaring als verpleegkundige hebt?

'Ik merk dat ik een bredere blik heb. Wetenschappers en bedrijfskundigen denken vaak niet aan de eindgebruikers. Maar je moet je juist in die eindgebruikers kunnen inleven. Dat merkte ik ook bij mijn stage en mijn eerste baan, en ook nu bij Common Eye. Het is bij onderzoeken niet genoeg om bestuurders te interviewen. Als bijvoorbeeld een zorgverzekeraar en een ziekenhuis een samenwerkingscontract willen vormgeven, gaat dat over méér dan de financiële aspecten. Het gaat om samen verantwoordelijk zijn voor goede zorg. Dat gaat

ook niet alleen over theorie, dat gaat over praktijk, over patiënten en verpleegkundigen.'

Over 'jezelf ontwikkelen' gesproken, wat word je volgende stap?

'Toen ik hoorde dat ik een 8 had voor mijn masterscriptie, heb ik wel even gedacht: wat nu? Ik wilde al van jongs af aan verpleegkundige worden en nu hing ik mijn pakkie aan de wilgen! Ik had echt een nieuw doel nodig. Gelukkig ben ik hier bij Common Eye helemaal op mijn plek, en inmiddels heb ik mezelf ook een nieuw doel gesteld: ik wil ziekenhuisdirecteur worden. Niet omdat ik hiërarchisch ben ingesteld, maar omdat ik vind dat de mensen die nu op die plekken zitten, veel praktischer mogen zijn. Ze weten vaak te weinig van de werkvloer om keuzes te maken die echt ten goede komen aan het primaire proces - terwijl dat juist is waarom je er zit als directeur. Ik denk dat ik daar ècht wat kan bereiken voor de zorg.'

Terugkijkend, wat zou jouw advies zijn aan vmbo-scholen bij het inrichten van de nieuwe leerweg?

'Nogmaals, ik ben ontzettend blij met waar ik nu sta, en ik was hier niet geweest als alles op mijn vmbo alleen maar theorie was geweest. Het zijn juist de praktische vakken waarvan ik veel geleerd heb en die me in de rest van mijn loopbaan goed van pas zijn gekomen. Wat ik al op het vmbo van de praktijkvakken heb meegekregen, was zo waardevol.

Het presenteren voor een groep, dingen gewoon gaan dóen, buiten je comfortzone durven gaan. Daarvan word je als persoon sterker en zelfverzekerder. En vooral: je leert hoe je jezelf kunt ontwikkelen. Ik ben op mijn competenties gekomen waar ik nu ben. En er zijn echt nog wel meer leerlingen zoals ik, die op een praktische manier leren en hun competenties ontwikkelen door de praktijkvakken. Dus als die leerlingen daardoor de kans krijgen zichzelf te mogen ontwikkelen, dan is mijn advies: hou óók de focus op de praktische vakken!'